

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

UITGAVE VAN DE VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ, VERENIGING TOT EVALUATIE VAN ALTERNATIEVE BEHANDELMETHODEN EN TOT BESTRIJDING VAN DE KWAKZALVERIJ

Redacteur: J. Th. Balk, Keverberg 54, 1082 BE Amsterdam

Verschijnt 4 x per jaar

PARAVISIE: DE ONZIN OP EEN KLUITJE

Het kan niet op, mensen! In de strijd om de gunst van de kijkers en de luisteraars gooien we met een gerust hart de dolste dingen de ether in. Veronica heeft een radioprogramma over "paranormale zaken", "Het zwarte gat". Men heeft het nog gepresteerd om in Rotterdam een manifestatie te organiseren, de z.g. Paravisiebeurs. Bas de Hond vertelde er een en ander over op de Achterpagina van NRC Handelsblad. Hij ontmoette op die paravisiebeurs twee mannen die zich bezig hielden met het z.g. stemmenfenomeen: het beluisteren van de stemmen van de doden.

Een of andere stemmen-"deskundige" die het vaak aan de stok had gehad met prof. Tenhaeff — die zijn bedenkingen had tegen het spiritisme — had na diens overlijden (1981) contact met hem gezocht. "Is het mogelijk met doden te spreken?" "Het is mogelijk" zegt een beverige stem, door de deskundige op de band vastgelegd en door Bas de Hond beluisterd. Een kortegolfuitzending onder slechte condities, noteert deze. Maar de deskundige zegt: "Dit is mijn mooiste stem".

Er moesten op die Paravisiebeurs ook zo nodig natuurgenezers acte de présence geven. Een hunner had twaalf preparaten uitgesteld, voor elk teken van de dierenriem één. Het is derhalve een compleet systeem, orakelt de genezer tegen Bas de Hond, die we hier nogmaals citeren. De preparaten verhelpen stoornissen in "je aura". Het is dom om naar een dertiende preparaat te vragen: er zijn toch immers maar twaalf sterrebeelden?

De toeloop bij Paravisie was zeer groot. Op last van de brandweer moesten op zeker ogenblikken de ingang van de Rotterdamse koopmansbeurs waar deze driedaagse "manifestatie" werd gehouden worden gesloten. Paragnost Rob Spijkers van Het Zwarte Gat moest toegeven dat men zich een beetje verkeken had op de belangstelling.

Nog meer goocheltoeren

Ergens was nog een proefneming gaande met de opwekking: "Kijk of u de computer kunt beïnvloeden, net als Uri Geller". Uri Geller was immers de man die lepeltjes verboog etc. en andere wonderen verrichtte — maar dat bleken keurig geprepareerde goochelaarskunsten te zijn: een supergoochelaar derhalve of, zo men wil, een bedrieger. Kennelijk was het

vervolg, de ontmaskering van Uri Geller, de schrijver van de tekst "Kijk of u..." ontgaan. Of het was iemand, die alleen maar las wat in zijn straatje van pas kwam. Dat komt trouwens meer voor in de wereld van "Paravisie"...

Op gezag van Bram Pols van het dagblad Trouw vermelden wij nog dat daar op Paravisie ook de stenen-genezerik Bruno Santenera uit het Groningse Godlinze van de partij was. Zijn discipline wordt aangeduid als "hydrogemma-magnetomineraaltherapie" — een lang woord maar het kost in elk geval goed geld. Santenera gebruikte voorbedrukte schema's en de viltstift die over het papier gleed bleek te eindigen op nr. 29 van de collectie van Santenera. Deze magnetobron wordt thuis gestuurd voor 164 gulden.

Paranormale rustbank

Een aardig meubelstuk ontdekte Bram Pols ook nog, namelijk de Oasis-rustbank. Wie zich op die rustbank nederlegt wordt verzadigd met "negatief-geladen lucht-ionen". Wat moet de rustende daar nu mee? Welnu de elektrische oxido-reductie in de lichaamscellen wordt door die negatief geladen lucht-ionen in sterke mate bevorderd. De Oasis-rustbank kost f 3995. Een mens moet wat over hebben voor zijn gezondheid.

De scepsis

De scepsis van de verslaggever bleek nog een zware deuk op te lopen toen spiritisten een tafeldans lieten uitvoeren, z.g. met alleen de vingertoppen de tafel — een zwaar eikenhouten geval — beroerend. Dat geschiedde door een aantal in trance verkerende vijftigers. "En ge geleuft dat, Bram?"

Een nuchter opmerking overigens, opgetekend uit de mond van een man die op de band stemmen uit het hiernamaals verzamelt, maar met beide voeten op de grond staand de menigte aanschouwde die op de trappen van het Rotterdamse beursgebouw een blik naar binnen probeerde te werpen: "Er wordt wat afgezocht in Nederland".

GAAT UW HART OOK UIT NAAR KNOFLOOK?

"Bij de tegenwoordige stand van kennis is er geen reden om gunstige effecten voor de gezondheid te verwachten bij het gebruik van knoflookcapsules of -tabletten of van grote hoeveelheden knoflook. Voor

Vereniging tegen de Kwakzalverij

Opgericht 1 januari 1881

Correspondentie-adres: Bergse Dorpsstraat 101
3054 GC Rotterdam; tel 010-187149

BESTUUR:

Voorzitter: C.W.Chr. Deurman, Arnhem

Secretaris: I.A. van de Graaff, Rotterdam

Penningmeester: H.A.M. Voorbij, Vinkeveen

Leden: G.R. van den Berg, Amsterdam

prof. B.S. Polak, Amsterdam

D. Uitterdijk, Medemblik

Adviserende leden:

S. Lelie, Middelburg

prof. dr. F.A. Nelemans, Duivendrecht

Postgiro van de Vereniging: 32237 ten name van
Penningmeester van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, Vinkeveen.

De **contributie** bedraagt thans f 30; voor studenten en leerlingverpleegkundigen f 10; begunstiger wordt men door een schenking aan de vereniging van minimaal f 100.

wie er van houdt is het een goede smaakmaker", aldus Voedings Informatie, het maandelijkse voorlichtingsblad van het Voorlichtingsbureau voor de Voeding in Den Haag.

Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat knoflook het cholesterolgehalte in het bloed doet dalen en de bloedstolling vertraagt. De effecten zijn echter niet zodanig dat er bij de preventie van hart- en vaatziekten rekening mee moet worden gehouden. Wel is bekend dat wanneer men veel knoflook eet dit niet alleen kan leiden tot de bekende knoflookgeur maar ook tot bijv. flatulentie en maagbeschadigingen.

Er komen overigens steeds weer nieuwe knoflookpreparaten op de markt zoals het Japanse Kyolic, dat geen knoflookgeuren opwekt. Volgens een reclame voor Kyolic zouden Amerikaanse topatleten dit Japanse preparaat als aanvullend voedingsmiddel gebruiken. Gefermenteerde knoflook, biergist, weipoeder, algen en tablettestof vormen de inhoud van de capsules Kyolic.

Producten als ginseng, lecithine, knoflook en stuifmeelpollen zijn **waren** in de zin van de Warenwet. Zij vallen niet onder de geneesmiddelenwetgeving. Misleidende claims zoals ook de claims die een preventieve, lenigende of genezende werking voor ziekten, kwalen of gebreken bij de mens aangeven, zijn verboden. De tekst van het reclameblad over Kyolic dat Pharmafood te Putten op de Veluwe verspreidt is wel op 't kantje af: met vette letters wordt een bron vermeld als de Raad van de Amerikaanse Academie voor Preventieve Geneeskunst.

Ongenuanceerde propaganda

Het reeds geciteerde artikel in Voedings Informatie wijst nog op een leemte in de wetgeving. Bij het verspreiden van strooivouwbladen waarin geen merknamen worden genoemd maar wel gezondheidsclaims worden gemaakt is onze tegenwoordige Warenwet niet van toepassing. Producenten en handelaren die ginseng, lecithine etc. op de markt brengen weten van deze omstandigheid op een handige manier gebruik te maken. "De consument moet al sterk in zijn schoenen staan om aan vaak ongenueerde propaganda weerstand te bieden en om aan dergelijke, meestal dure preparaten, geen geld te besteden".

De samenstelling is vaak niet bekend, de zuiverheid van de preparaten onzeker en het werkingsmechanisme nog zeer onduidelijk, stelt het Voorlichtingsbureau voor de Voeding.

De conclusie luidt: Het gebruik van produkten als ginseng, knoflook, lecithine en stuifmeelpollen moet niet worden aanbevolen. Dit op grond van de onduidelijke verhouding tussen mogelijke voor- en nadelen. Mogelijke gunstige effecten bij sommige gebruikers — die erin geloven — zijn wellicht toe te schrijven aan een placebo-effect, met name in het geval van psycho-somatische aandoeningen.

Boerhaave waarschuwde al voor de misvatting dat een duur uitheems produkt als ginseng noodzakelijkerwijs een goed produkt is. De ginseng wordt in de Oosterse volksgeneeskunst al eeuwen gebruikt als tonicum voor lichaam en geest. De tonicumachtige ginsengprodukten bevatten 10 à 12 pct. alcohol: bij geregeld gebruik is de kans op alcoholisme niet uitgesloten. Overmatig ginsenggebruik leidt tot slape-loosheid, bloeddrukverhoging (soms verlaging), diarree, huidafwijkingen, depressie of juist euphorie, uitblijven van menstruatie, anorexie. Voorzover nu bekend is er geen aanwijsbare reden om aan te nemen dat het innemen van ginseng- en ginsengpreparaten van enig nut is voor de mens. Ook het nut van extra lecithine in de vorm van preparaten is nog niet aangetoond. Onderzoeksresultaten naar mogelijke daling van het cholesterolgehalte van het bloed door gebruik van lecithine spreken elkaar tegen.

En wat de stuifmeelpollen betreft — over de "geneeskrachtige werking" bestaan geen wetenschappelijke gegevens. Ook is er geen bewijs, aldus het artikel in Voedings Informatie, dat de prestaties van sportlieden er door zouden verbeteren. Het consumeren van pollen kan mogelijk allergische reacties veroorzaken. Laat de pollen derhalve maar bij de bijen — die hebben er meer plezier van.

DE ROOKWOLKJES VAN DE KREEFT

Om de week maar goed te beginnen heeft de TROS-radio op maandagochtend een astrologische rubriek. In de weekeditie van Het Vrije Volk vonden we op de pagina van Els Smit een gesprek met de full-

time astrologe Astrid Antónczyk, die de rubriek verzorgt. Astrids ontmoeting met deze tak van pseudo-wetenschap dateert van 1971. Gedachtig het "de liefde van de man gaat door de maag" informeerde haar toenmalige echtgenoot: Astrologie, kun je dat eten?

Ze is een "kreeft" en is omgeven door kreeft-vrienden en wat vrienden van een ander sterrenbeeld. Maar ze doet in Het Vrije Volk in hoofdzaak uit de doeken hoe ze is afgeknapt op het maken van reclamecampagnes voor consumptie-artikelen. Vier jaar na haar duik in de astrologie kon ze een zwager in de problemen aan de juiste studierichting helpen. De paragnost Jack Chandu ontving haar "in audiëntie" en voorspelde haar: Je vindt je eigen weg wel. Ook kwam ze in contact met de kring rondom Simon Vinkenoog, die zoals men weet o.a. redacteur is van Brest. Ze maakte een horoscoop van een vrouw met kanker en "schrok van de verkeerde operatie die de reguliere geneeskunst op de vrouw uitvoerde". Zelf heeft ze haar borstkanker "op wilskracht" en een dieet genezen. Dat ze aanhangster is van het Moerman-dieet spreekt vanzelf. Ze laat zich overigens wel fotograferen met een sigaret in de hand en vóór zich een asbak vol peukjes. De rookwolk van de kreeft!

HELDEN OP SOKKEN: HET MAGNETISCH VELD VAN DIRK JAN

We hadden hem al eerder in de peiling: Dirk Jan Visscher, de man die sokken voorziet van een "magnetisch veld". En daarmee allerlei klachten zegt te kunnen verhelpen. Het lijstje is nogal uitgebreid: allergieën, astma, bronchitis (sic!), evenwichtsstoornissen, hoofdpijn/migraine, overspanning, reumatische aandoeningen, rugklachten, spieraandoeningen, vermoeidheid, ontstekingen.

Nu komt hij voor de dag met grote advertenties voor zijn bio-magnetische sokken. Van verschillende kanten ontvingen wij de advertentie die op de achterpagina stond van Denken & Doen. Dit is het maandblad van de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen. Een inzender uit Bergen op Zoom voorzag de advertentie van de kanttekening "Zou het IVHA hier ook haar goedkeuringslabel aan hechten?" Dat IVHA is het Instituut voor Huishoudtechnisch Advies dat keurmerken verleent.

De advertentie van "Eline Products" te Badhoevedorp is het bekijken waard. Zij wordt gesierd niet alleen door het portret van de uitvinder maar ook door de foto van voetballer Johan Neeskens die dankzij zijn speciale sokken in staat was in minder dan de helft van de tijd in de top weer mee te kunnen draaien".

Dirk Jans flexibele magneet

Is dat even een getuigenis? Ja, laat die Dirk Jan maar lopen. Reeds als kleuter bleek hij over paranormale gaven te beschikken. Nu is hij 52 jaar. Hij

heeft sedert zijn peuterjaren de heilzame werking van magnetische krachten bestudeerd. Op basis van deze wetenschap ontwikkelde onze wonderdoener een flexibele magneet en ontwierp de Poli-2000 bio-magnetische sok. Aangezien, zo vernemen we uit deze advertenties de belangrijkste lichaamsfuncties in de voeten samenkomen (het stáát er!) en daar hun raakpunt hebben is de Poli-2000 sok het "Ei van Columbus": een gemakkelijke doe-het-zelf therapie die ononderbroken met de energie van het eigen lichaam werkt.

Wie het begrijpt mag het zeggen.

Helaas wordt ons het geheim van de smid niet onthuld. De sokken worden namelijk opgeladen. Er wordt een zwak magnetisch veld ingebracht, waarbij gebruik wordt gemaakt van een edel metaal. Dat veld blijft lang bestaan. Sokken die na vier maanden dragen veel gaten vertoonden bleken nog over een magnetisch veld te beschikken dat "nog niet noemenswaard was aangetast".

Nog eens: wie het begrijpt mag het zeggen.

In Vijfhuizen in de Haarlemmermeer is de fabriek gesticht die de sokken vervaardigd in verschillende maten en kleuren. Onder aan de advertentie is de bestelbon aangebracht. Prijs: f98,75.

"Last van kleine ongemakken"

Verbazing was ons deel te vernemen dat chirurg W.J. van der Ven uit Zeist volgens de advertentie Visscher met zijn goedkeuring steunt en de sokken een "goede alternatieve hulp voor een breed scala van lichaamelijke ongemakken en defecten" noemt. Verbazing was ook ons deel te vernemen dat, weer aldus de advertentie, de orthopedisch chirurg J.H.J.P.M. Kortmann uit Son de Poli-2000-therapie een nuttig hulpmiddel noemt "voor wie last heeft van kleine ongemakken". Aambeien bijvoorbeeld, dokter?

Hoe dan ook: ene Corrie van Gorp ervoer dat een verrekte spier in haar schouder, opgelopen tijdens het tennissen, ineens geen pijn meer deed toen ze de biomagnetische sokken had aangetrokken.

Wat de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen betreft — die wijst met de redactie van haar maandblad de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de advertenties af. Bosch & Keuning te Baarn houdt zich met de acquisitie bezig. Zo'n advertentie te werven is niet iets om er voor op de schouder te worden geklopt, Bosch & Keuning.

VOORLICHTING AAN DIABEET MOET BETER WORDEN

Huisartsen en internisten besteden qua voorlichting te weinig tijd en aandacht aan diabetespatiënten. Dat is niet helemaal aan de artsen zelf te wijten. De Nederlandse gezondheidszorg is in feite niet berekend op een voorlichtende taak.

Deze mening verkondigde prof. dr. J. van der

Meer, internist in het Academisch Ziekenhuis van de Vrije Universiteit in Amsterdam, onlangs op het jubileumcongres van de Diabetes Vereniging Nederland.

Juist een diabeet moet nauw betrokken zijn bij de behandeling. Voorlichting is daarom van groot belang, aldus Van der Meer. Hij wil dan ook dat de gezondheidszorg meer aandacht gaat besteden aan de verbetering van die voorlichting, dan aan de vervolmaking van allerlei behandeltechnieken, zoals het insulinepompje.

"Met betere voorlichting bereik je grote groepen diabeten, terwijl een of andere gespecialiseerde techniek slechts voor enkelen van belang is," aldus Van der Meer.

Het Symposium "DVN: leven voor diabeten" is door de Diabetes Vereniging Nederland georganiseerd wegens het veertigjarig bestaan. Het geven van voorlichting staat bij de DVN hoog in het vaandel. De DVN krijgt ook vaak klachten van leden die vinden dat hun arts te weinig aandacht aan hen schenkt.

Het symposium werd niet alleen door diabeten bezocht, maar ook door artsen, verpleegkundigen, apothekers en diëtisten. Met het symposium wilde de DVN met name ook de professionele hulpverleners bereiken.

De Diabetes Vereniging Nederland werd in 1945 opgericht en heeft nu meer dan 36.000 leden.

VITAMINE-ARTS UIT AMBT GEZET

Ware publicitaire stormen hebben gewoed rondom het hoofd van de alternatieve Leeuwarder arts J.W. Visser, de man die al te sterk in de macht van vitamines geloofde. Hij beweerde 250 ten dode opgeschreven patiënten met zijn vitaminekuren te hebben gered. In ons nummer van september 1984 hebben wij melding gemaakt van het feit dat de arts door het medisch tuchtcollege te Groningen uit zijn ambt was gezet. Hij is daarvan in beroep gegaan. Het besluit is thans bekrachtigd. Omdat hij zich maandenlang schuilhield nadat zijn faillissement was uitgesproken — ook dat nog! — werd hij in gijzeling genomen. Maar in de politiecel werd hij onwel en hij moest naar het ziekenhuis worden overgebracht.

Ter zake echter. Wat was er met Visser aan de hand? Het betrof de behandeling van een 40-jarige vrouw. Haar huisarts had haar aangeraden in verband met een bobbeltje in haar borst een specialist te consulteren. Op aanraden van Visser deed zij dit echter niet. Na een jaar van Vissers alternatieve behandeling was het gezwel zo groot geworden dat een borst moest worden afgezet. Volgens deskundigen van het Antoni van Leeuwenhoekhuis had men het een jaar eerder nog onder controle kunnen krijgen.

De werkwijze van Visser was niet van originaliteit ontbloot — helaas wel van kwaliteit. Hij stelde

namelijk geen diagnose maar liet zijn patiënten een lijst van 22 vragen invullen. Uit de antwoorden leidde hij af welke vitamines de patiënt nodig had. Zo eenvoudig was dat. Visser verklaarde: "Ik kijk niet naar de klachten van de mensen, ik kijk hoe ze in elkaar zitten".

DE GENEZENDE PASTOR VAN BAARN

Pastor F.J.J. Saelman te Baarn doet aan handoplegging. Elke woensdagochtend kan men dit tafereel waarnemen in de Maria Koninginnekerk te Baarn. In de Gooi- en Eemlander heeft Bert Pol daar een uitvoerig verslag van gegeven.

De patiënten komen van verre. Een echtpaar uit Weiteveen, niet ver van Coevorden, komt al geruime tijd bij de pastor. De vrouw heeft een spierziekte. Dankzij pastor Saelman zou de ziekte niet verergerd zijn. Een kankerpatiënte vertelde zich weer fit te voelen. "En ik kan weer een heleboel doen". Iemand uit Brabant met "spanningen in de nek" is door de wonderdoende pastor genezen.

Saelman verricht al vier jaar lang genezingen. Niet à la Johan Maasbach, de evangelist. Ook niet met bezwerende geluiden. Soms is er handoplegging, maar het komt ook voor dat de pastor alleen maar naar de mensen kijkt.

Volgens de Gooi- en Eemlander was Saelman, afkomstig uit Hilversum, jarenlang priester in Brazilië. Hij behoort tot de congregatie van de Redemptoristen. Op zondagochtend leidt Saelman de kerkdiensten met de eucharistieviering. Op woensdagavond houdt hij een "genezingsuurtje" per telefoon. "Als iemand belt en hij of zij heeft last van de nek, dan begin ik met mijn hoofd te draaien. Door de energie die ik uitstraal worden ze rustig en de pijn verdwijnt".

Zelf tobt hij overigens wel met een moeilijkheid. "De energie hoopt zich zo in mij op dat ik af en toe ritmestoornissen heb van mijn hart. Ik weet er geen raad mee."

Pastor Saelman kon, zegt hij, al lang genezen zonder dat hij er zich van bewust was. Hij bezocht eens een zieke in zijn parochie, een lijder aan botkanker, die verging van de pijn. "Ik ben me toen op de man gaan concentreren. Even later zat hij recht op in bed." Saelman zelf tintelde van binnen.

Het woord gebedsgenezing verwerpt de Baarnse pastor. Hij voelt het meer als een oerkracht en zegt dat "God door mensen heen werkt". Er is wel eens een afvaardiging van de aartsbisschop bij Saelman gekomen, maar daar is het bij gebleven. Hij kreeg geen commentaar te horen over zijn activiteiten. Contact met collega's heeft de Baarnse pastor niet. "Ze zijn bang voor me", aldus Saelman, die verzekert dat zijn manier van evangelieverkondiging en genezing "het nieuwe" is waarop de kerk gewacht heeft.

MAJAFRA EN TENHAEFF

In een aantal regionale dagbladen kwam de helderziende Majafra zeer uitgebreid aan het woord. Onbegrijpelijk hoe men een paar miljoen lezers zulke onzin durft voor te zetten als verkondigd door deze Albert Frankenhuis. Hij is in Amsterdam gevestigd, houdt dagelijks zittingen in een achterzaaltje van een café in Amsterdam-West maar komt uit Enschede. Zijn vader kon wratten "lezen". "Dan murmelde hij wat en noemde precies de datum waarop het over zou zijn. Dat klopte altijd", aldus "Majafra", die zich de oudste helderziende van Nederland noemt.

Majafra beweert dat hij eens in "opdracht van de Hoge Raad" getest is door prof. Tenhaeff. Die vond hem fantastisch. Als tussendoortje voorspelde hij Tenhaeff dat deze weduwnaar zou worden en met zijn secretaresse zou trouwen. Is volgens Majafra uitgekomen.

De man ziet en geneest ook op afstand. Hij heeft bijzondere krachten in zijn handen. Als hij die boven een bak palingen houdt komen de dieren omhoog. Lichtelijk walgingwekkend is het advies aan vrouwen die geen kinderen kunnen krijgen: "bij de gemeenschap een foto van Majafra's handen onder het achterwerk".

Maar om van zijn helderziendheid gebruik te maken voor de toto en lotto? Neen, zegt Majafra, dat mag niet. "Omdat ik de gave heb. Ik ben een instrument van God". Maar omdat hij toch ook moet leven laten zijn cliënten wel een "geschenkje" achter.

MEDICA 85 DUSSELDORF

20.-23. 11. 1985

HEILPRAKTIKER HOEVEN NIET TE LEREN!

Ter inleiding van het 17e internationale congres met tentoonstelling onder de titel Medica 85 in de gebouwen van de Nowea te Düsseldorf van 20 tot 23 november gehouden was er een persconferentie. Daar voerde het woord de voorzitter van Medica 85, prof. dr. Ernst Fromm uit Hamburg. Prof. Fromm is erevoorzitter van de Bundesärztekammer en van de Deutsche Ärztag. Het zeer omvangrijke congres wordt georganiseerd door Medica, Deutsche Gesellschaft zur Förderung der Medizinischen Diagnostik e.V.

De toespraak van Fromm betrof de bijscholing van

de arts. Fromm is een geharnast tegenstander van de alternatieve niet-wetenschappelijke genezerij, die zich in Duitsland vooral manifesteert onder de noemer van "Heilpraktiker". In zijn toespraak ontbrak dan ook niet een sneer aan het adres van deze Heilpraktiker.

Een arts kan in moeilijkheden komen doordat hij verzuimt zijn literatuur bij te houden, omdat hij geen enkele bijscholing volgt en onwetend blijkt ten aanzien van moderne medische ontwikkelingen. Maar er worden weinig processen wegens het overtreden van de regels "der ärztliche Kunst" gevoerd tegen Heilpraktiker. Die behoeven immers niets te leren! Men moet ze dus vrijspreken. Dat leren is voor deze Heilpraktiker "völliger Unsinn". Ze beroepen zich op hun persoonlijk "magnetisme" en wie ze daarover aanspreekt krijgt te horen: "Ik heb een ander wereldbeeld".

Prof. Fromm vond interdisciplinaire congressen als die van Medica buitengewoon belangrijk in een tijd van specialisatie.

In het zeer uitgebreide programma van de vier congresdagen te Düsseldorf troffen ons, behalve actuele thema's als de Aids-situatie in 1985, parasieten bij gastarbeiders, het gebruik van laserstralen, toch ook enige onderwerpen van ietwat omstreden aard. Zo was er een zich over de volle vier dagen van het congres uitstrekkende cursus manuele geneeskunst. Dit onder leiding van dr. H.D. Wolff uit Trier. Onder voorzitterschap van prof. dr. J. Bischoff uit Wenen kon men voordrachten volgen over acupunctuur. Daarbij werd nadrukkelijk gesteld dat men uitging van de pathofysiologie, niet van de Chinese geneeskunde noch van mystiek! Over de homeopathische behandeling van chronische ziekten vielen voordrachten te beluisteren onder leiding van dr. K.-H. Gebhardt uit Karlsruhe. De in de kolommen van dit blad al eens genoemde dr. H.A. Nieper uit Hannover was van de partij bij "aspecten van de moderne medische oncologie". Bij de neuraaltherapie kwam onder leiding van een docent van de Weense universiteit dr. H. Tilscher "Therapeutische Lokalanästhesie" aan de orde.

Terwille van het internationale bezoek aan het congres werden bij een aantal van de ruim 120 verschillende bijscholingscursussen simultaanvertalingen in de Engelse taal gegeven. In totaal is het congres door 15.000 artsen en beoefenaars van paramedische beroepen bezocht.

HOMEOPATHIE: GEDULD IN EEN FLESJE

Homeopathie, dat is duidelijk, is weer erg in. Het spul in het flesje is bij de bereiding nog altijd geschud op de wijze, die "Urvater" Hahnemann dat tweehonderd jaar geleden voorschreef en een van de "prés" waarop de homeopathie zich laat voorstaan is de onveranderlijkheid van de middelen in de flesjes.

Dirk-Jan Westerwoudt van Haarlems Dagblad had

een gesprek met een arts in opleiding, Max Rogmans die een onderzoek instelde naar de wijze waarop de huisarts omgaat met alternatieve geneesmiddelen. Een onderzoek dat tot Haarlem beperkt bleef.

Een huisarts had tegen Rogmans opgemerkt dat homeopathie werkt als "geduld in een flesje". Eén op de tien huisartsen zou namelijk homeopathische geneesmiddelen voorschrijven terwijl hij er geen enkele baat van verwacht. "Baat 't niet, 't schaadt ook niet". De patiënt krijgt dan te horen dat hij driemaal daags 20 druppeltjes uit het flesje met het homeopathisch middel moet nemen. "Dan is de griep over vijf dagen over". Zonder dat middel is de griep na vijf dagen óók over maar de dokter heeft nu de zekerheid dat hij heeft voldaan aan de vraag van de patiënt naar een homeopatisch middel. En de patiënt zegt trots tegen iedereen dat hij zo'n goeie huisarts heeft omdat die hem homeopatische middelen voorschrijft...

Massale consumptie

De jonge Rogmans vervolgt dan tegen de verslaggever: "Er is de laatste jaren een massale consumptie van homeopatische geneesmiddelen ontstaan. Dat is volgens mij (Rogmans, red.) grotendeels een mode-verschijnsel. Hoewel er een groeiend beweustzijn is onder de mensen dat de bestaande wetenschap ook niet alle wijsheid in pacht heeft, zit achter het gebruik van homeopatische middelen vaak geen werkelijk inzicht in de werking er van. Ik vind dat er onder het publiek een overdreven geloof is in dat soort middelen. Ik geloof meer in algemene maatregelen als rust. Dat is vaak veel reëler dan een pilletje of homeopatische druppeltjes. Tachtig procent van de ziekten gaat in de regel gewoon vanzelf over".

Volgens het onderzoek van Rogmans laat de overgrote meerderheid van de Haarlemse huisartsen zich in de keuze voor of tegen toepassing van alternatieve geneesmiddelen niet van de wijs brengen. Vijftien procent van de huisartsen was beslist tegen alternatieve geneeswijzen, twintig procent was overtuigd alternatief. Een op de drie zou volgens het onderzoek van Rogmans, een alternatieve geneeswijze in zijn praktijk toepassen. Driekwart van de onderzochte huisartsen verwijst wel eens een patiënt door naar een alternatieve genezer.

Vier anthroposofische huisartsen

Onderzoeker Rogmans veronderstelt wel dat Haarlem met vier anthroposofische huisartsen "ruim" bemeten is wat betreft het aantal alternatieve huisartsen. Alle twintig alternatieve huisartsen op één na schrijven homeopatische geneesmiddelen voor. Het voorschrijven van homeopatische middelen is vooral een verschijnsel van de afgelopen vijf jaar...

Rogmans komt van de Vrije Universiteit te Amsterdam waar een leerstoel is voor homeopathie. Van een huisarts die bepaald geen geloof in homeopatische middelen aan de dag legde kreeg de jeugdige

onderzoeker nog een recept voor homeopathische kippensoep. "Zet een kip in het venster van een zonnig raam. Laat dan het bad vollopen. Wanneer je dan de schaduw van de kip in het badwater ziet heb je homeopatische kippensoep".

Ph.d.: DOCTORANDUS

De in Engeland gangbare afkorting Ph.d. voor Philosophiae Doctor wordt, aldus een lezer, al lang in archaïsche zin gebruikt en betekent in feite hetzelfde als bij ons doctorandus. Afgestudeerden van faculteiten anders dan theologie, rechten of geneeskunde krijgen in Engeland deze titel. H. Oswald die in Sloten (Amsterdam) een groepspraktijk voor alternatieve geneeswijzen leidt pleegt achter zijn naam Ph.d. te zetten. Hij is dus stellig geen arts. (Over H. Oswald schreven wij in het septembernummer van ons Actieblad. Hij was vorig jaar betrokken bij de oprichting van de stichting Vrije Universiteit voor Progressieve Geneeskunde, gevestigd aan de Velperweg te Arnhem).

FORSE STRAF VOOR VENLOSE NEP-ARTS

"Beerput opengetrokken bij acupunctuurcentrum" zo schreef het Dagblad voor Noord-Limburg na de inval in een acupunctuurcentrum in de Dominicanenstraat te Venlo. Wij maakten daarvan uitvoerig melding in het septembernummer van ons Actieblad. De 50-jarige directeur heeft inmiddels terecht gestaan in den Bosch (Noord-Limburg valt niet onder het arrondissement Roermond maar onder de arrondissementsrechtbank van 's Hertogenbosch.) Hij was niet verschenen maar had wel een bekentenis afgelegd. Het vonnis luidde: twee jaar en zes maanden gevangenisstraf. Dit overeenkomstig de eis.

Wat deze nep-arts, A.G. genaamd, had gepresteerd was niet mis. In de afgelopen jaren had hij herhaaldelijk, aldus opnieuw het Venlose dagblad valsheid in geschrifte gepleegd waardoor hij uitkeringen van het GAK kon bemachtigen tot een totale waarde van bijna een ton. Volgens berekeningen van de fiscus had hij door het zwart uitbetalen van salarissen van medewerkers van het acupunctuurcentrum 's Rijks belastingen benadeeld voor anderhalf miljoen gulden.

Bij het wijzen van het vonnis, waarbij G. — een niet onbesproken figuur naar bleek — werd veroordeeld bleek de Bossche rechtbank zwaar te tillen aan het feit dat de man zich ten onrechte als had voorgedaan: Bordje aan de deur met de titel dr. voor zijn naam, indrukwekkende diploma's aan de muur van de behandelkamer, het dragen van een witte jas. Het personeel moest zich een lichamelijk onderzoek laten welgevalen; ook patiënten onderzocht hij op deze

wijze. Zowel personeelsleden als patiënten hadden daarover geklaagd bij de officier van justitie. Ook in een acupunctuurcentrum te Eindhoven waar de man eveneens actief was waren overeenkomstige klachten gerezen. Hij schrok er ook niet voor terug om recepten uit te schrijven. Zijn tweede vrouw, een jonge acupuncturiste uit Venlo, voerde de (zwarte) boekhouding.

“BINNEN 24 UUR EEN NIEUW GEBIT...”

*Wat ik U ontnem is niet fraay
Slechts slechten tand of kies;
Ick breng straks nieuwe schoonheid aan
De winst komt na het verdriet.*

Een tekst om door vriendenhand bezorgd — afkomstig van een tandtechnische instelling. Er is een firma in, wij menen Haarlem die in dergelijke teksten “doet” — keurig in oud-vaderlandse stijl gespeld.

Het tandtechnisch instituut Dentilia in Rotterdam gebruikt, verzekert ons de Consumentengids, een ander soort wervende teksten: “Binnen 24 uur een nieuw gebit. Smakelijker eten, gemakkelijker kauwen en spreken, een belangrijke gelaatsverbetering”. Daar voelde een bewoonster van het oosten des lands zich door aangesproken. Zij op weg naar Rotterdam, Dentilia derhalve.

Toen haar kunstgebit, na veel meer dan 24 uur, gereed was paste het zo slecht dat er een nieuw moest worden gemaakt. De Consumentengids vervolgt: ondanks veelvuldig bijwerken kon de betrokkene ook met dit gebit nauwelijks eten en praten. In totaal moest zij zes keer op en neer naar Rotterdam. Ze gaf de moed op en liet elders zonder problemen een goed kunstgebit maken.

Ze had Dentilia echter f 1075 betaald en daar wilde zij wel iets van terug zien. Dentilia weigerde — de dame in kwestie viel met haar kunstgebit nog in de garantieperiode en ze kon dus altijd terugkomen om haar kunstgebit te laten verbeteren, zo heette het. Als lid van de Consumentenbond kon de vrouw zich richten tot de juridische ledenservice van deze bond. Ondanks een rapport van deskundigen weigerde Dentilia echter op de eis in te gaan. Op slot van zaken is de zaak aan de kantonrechter voorgelegd. Deze was van oordeel dat Dentilia haar deel van de overeenkomst niet was nagekomen en verplichtte het tandtechnisch instituut de schade te vergoeden, plus de wettelijke rente, plus de kosten van het geding.

IMPOTENTIE TE LIJF MET ACUPUNCTUURNAALDEN

Bij bepaalde bladen — sommige huis-aan-huis-bladen niet uitgesloten — ontdekt men een schaamteloze band tussen redactionele tekst en reclame. Zoals

in het in Eindhoven verspreide Zondagsnieuws waarin een pagina wordt gewijd aan de activiteiten van de huisarts Klitsie. Hij had een traditionele huisartsenpraktijk maar is nu overgeschakeld op de acupunctuurnaalden. Hij beschikt over meetapparatuur. “Het is een vorm van acupunctuuriagnostiek; op de plaatsen waar het gestoord is kun je uitmeten welk homeopatisch middel die storing kan corrigeren”.

Slaat men de pagina om dan wordt het oog getroffen door een advertentie bovenaan over de volle breedte geplaatst: Acupunctuur 'n gezond alternatief. Volgens de tekst kan acupunctuur u wellicht helpen bij — even diep ademen, waarde lezer — migraine, gewichtsafname, lusteloosheid, nervositeit, stress, slapeloosheid, prostaataandoening, gewichts-, spieren rugpijn, eetlustbevordering of remming, anti-rook, anti-alcohol, aambeien, impotentie, astma, bronchitis, maag- en darmklachten, menstruatiestoornissen, bloedsomloopstoornissen, gelaatsrimpels, enz. enz.

Artsen mogen geen reclame maken. Klitsie ook niet. Maar dat valt wel te omzeilen, want de advertentie is geplaatst door de stichting acupunctuur, afdeling voorlichting, die een telefoonnummer in Eindhoven geeft. Aan die stichting zijn artsen verbonden... Zo kan men toch op onbeschaamde wijze reclame maken.

“GERENOMMEERDE SPECIALIST”: DR. H.C. ALFRED VOGEL

Dat kan de aan Bioforma verbonden uitgeverij UGN b.v. zich best veroorloven: een advertentie van een kwart pagina in het kleurendrukbijvoegsel van De Telegraaf, Weekeinde — goed voor een oplage van driekwart miljoen. Men wil met die advertentie het om de twee maanden verschijnende tijdschrift Beter aan de man (en de vrouw!) brengen.

Alle valse bescheidenheid is over boord gezet: Beter noemt zich Nederlandse populairste gezondheidsblad, een omslag is er bij afgedrukt met een lachende televisiester: Ted de Braak met daarnaast de titel in tegenspraak met de verschijning van Ted de Braak met blonde snor en ruig om de schedel hangend haar: Uw haar onthult waarom u lusteloos bent.

De tekstschrijver van de advertentie heeft zijn best gedaan. “Beter richt de schijnwerper op nieuwe manieren om gezond en blij te leven en biedt steeds weer verrassende inzichten in die andere wijze van beter worden”. En verderop: “Gerenommeerde specialisten als dr. Loendersloot, dr. H.C. Alfred Vogel en prof. dr. A.G.J. Smals geven hun visie”. Wie zich op Beter abonneert ontvangt “dit kostbare boek gratis”. Dat is dan Anders beter worden volgens de inzichten van Dr. h.c. (nu met kleine letters, dit honoris causa!) Vogel. Maar in dat rijtje Loendersloot, Vogel, Smals staat H.C. met hoofdletters — of het voornamen zijn van deze Zwitserse koopman in potjes met wondermiddelen. En hij wordt zonder

blikken of blozen gedoodverfd als "specialist". Waaronder de onkritische lezer van de advertentie uiteraard verstaat, in dit verband medische specialist. Maar dat is immers Alfred Vogel helemaal niet. Hij heeft van een nogal obscure universiteit in de Verenigde Staten een eredoctoraat ontvangen in de plantkunde, de botanie, en coquetteert sedertdien met de titel "Dr." Na klachten is Biohorma gedwongen geworden om achter dat "dr" h.c. te plaatsen. Al is ook dit nog maar weinig doeltreffend — hoeveel Nederlanders zullen die letters h.c. begrijpen? En wat komt er van terecht als men die letters h.c. bovendien nog als hoofdletters gebruikt? De weinig terzake bekende lezer denkt nog altijd het met een medicus, een dokter, van doen te hebben. De heren in Elburg kunnen met die misvatting wel uit de voeten: voortreffelijke zakenlieden, die een paar flinke graantjes willen meepikken in de race om de gezondheidsguldens.

In de advertentie wordt overigens de naam Biohorma niet genoemd — ook als is de bedoeling van dit tijdschrift en boekje om de produkten van A. Vogel om het maar eens in hedendaagse termen te zeggen, te "promoten", Biohorma heeft een aparte besloten vennootschap gesticht om daar zijn uitgeefactiviteiten in onder te brengen: UGN, afkorting van Uitgeverij Gezondheidsnieuws. Zeer eigentijds is het tijdschrift Gezondheidsnieuws nu als Beter op de tijdschriftenmarkt gekomen. Een uitgave van, het klinkt heel onschuldig, Uitgeversmaatschappij UGN b.v., Elburg.

HET NIET ZINTUIGELIJK WAARNEEMBARE

Elsevier Nederland heeft het tijdschrift Bres overgenomen. Van dit blad zijn tot nu toe 111 nummers uitgekomen. Het richt zich op de "niet zintuigelijk waarneembare werkelijkheid". In de continuïteit van het tijdschrift vormt thans Simon Vinkenoog die al achttien jaar aan Bres is verbonden de belangrijkste schakel. Rondom Bres is ook een boekenfonds. Bij de leverbare boeken is het "alomvattende" overzicht van de bestaande reïncarnatietheorieën "Een ring van licht". Dit boek is geschreven door Hans ten Dam. Binnenkort wordt het Bresfonds uitgebreid met een boek over Tarot "Zonlicht door 78 vensters" eveneens door Hans ten Dam geschreven, een Handboek voor de hypnose door Kurt Tepperwein en een boek over de anthroposoof Rudolf Steiner (De filosoof der vrijheid door Colin Wilson) De leiding van de uitgeverij meent dat er een groeiende belangstelling is voor het soort literatuur dat het Bresfonds den volke wil bieden. Volgens een recent onderzoek zou circa 43 pct. van de Nederlandse bevolking boven de 18 jaar geloven in paranormale verschijnselen.

PARAGNOSTEN LOPEN POLITIE VOOR DE VOETEN

Paragnosten lopen ons voor de voeten. Ze zetten de betrokkenen onder psychische druk, aldus majoor Wesselingh in het RP-magazine, het maandblad van de Rijkspolitie. De aanleiding tot zijn artikel waarin openlijk wordt gesteld dat men liever niets met de helderzienden heeft te maken is het volledig falen van alle betrokken paragnosten in belangrijke zaken als de ontvoering van mevrouw Valk en van Heineken.

Ook het Rode Kruis — de enige Nederlandse instelling die zich "specialist" mag noemen bij het opsporen van verdwenen personen — doet liever geen zaken met helderzienden, vertelt Geert Jan Bak in het Noordhollands Dagblad. Aanleiding was de in Spanje verdwenen Amsterdamse fysiotherapeute Gill Stuart Smith, die op vakantie in Spanje, niet terugkeerde.

Wat zeiden de paragnosten? "Ze is het slachtoffer van een handelaar in blanke slavinnen", "Ze leeft in Spanje samen met een man", "Ze is prostituee geworden", "Ze ligt in een ziekenhuis in Caïro", "Ze is verslaafd", "Ze wordt vastgehouden in het klooster van Montserrat". Helaas had de man die zei wat iedereen vreesde, namelijk dat ze niet meer leefde, gelijk. Na maanden is haar lijk gevonden.

---O---

VERMAGEREN!

In roddelbladen hebben twee Haagse mannen advertenties geplaatst waarin vermageringspillen werden aangeboden. Zij deden dit op naam van de niet bestaande firma Farmac BV. Een vermageringspillenkuur zou slechts f 24.70 kosten. Circa 1000 mensen zijn op dit aanbod ingegaan; zij zonden geld naar Farmac BV maar ontvingen nimmer iets. Ook de advertentiekosten zijn nooit betaald. De twee mannen zijn door de Haagse politie aangehouden.

Onlangs kon men in enige weekbladen een ander vermageringsaanbod lezen. En wel de methode van de firma Verano products. Kosten f 59. Het bleek te gaan om een boekje en een aantal geluidsbandjes. Tijdens de eerste week van de kuur moet de cliënt opschrijven wat hij elke dag eet. Tijdens de tweede week moet hij bij gebruik van "overbodig voedsel" bandjes afdraaien met psychedelische muziek. Daar moet hij de volgende weken mee doorgaan na gebruik van extra en overbodig voedsel...

Knipsels, vouwbladen?

De redactie van ons Actieblad tegen de Kwakzalverij houdt er zich voor aanbevolen